

Kvalitetsvurdering af Museerne Helsingør 2020

Indholdsfortegnelse

Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering	1
Kvalitetsvurdering af Museet i 2011	2
Fakta om Museerne Helsingør	3
Kvalitetsvurderingens fokusområder	4
Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse	4
Ressourcegrundlag	7
Forskning	9
Formidling	11
Samlingsvaretagelse	15
Museumslovens kapitel 8	18
Baggrund.....	19
1. Kvalitetsvurderingsforløbet på Museerne Helsingør	19
2. Om Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger	20

Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering

Denne kvalitetsvurderingsrapport følger op på Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurdering af Museerne Helsingør i 2011. Rapporten gør status for udviklingen og kvaliteten af museets virksomhed.

Det er Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Museerne Helsingørs opgavevaretagelse er ikke helt tilfredsstillende.

Museet har fulgt op på en række af de forhold, der blev påpeget ved kvalitetsvurderingen i 2011. Generelt er det dog først for ganske nyligt, at museet har handlet på hovedparten af forholdene, ligesom der fortsat er forhold, som kræver prioriteringer i sammenhæng med museets fortsatte udvikling.

- Museet har i 2019 foretaget en organisationsændring for at styrke den faglige udvikling.
- Museet har nedskrevne strategier for de væsentligste dele af museets virksomhed. Disse er dog ikke sat i relation til museets resursegrundlag og afhænger i vidt omfang af ekstern finansiering.
- Museet arbejder mod en skærpet profil gennem re-profilering af to af museets fire udstillingssteder. Det udestår forsat at få skabt en sammenhængende profil for museets virksomhed som helhed.
- Museet har i nogen grad styrket forskningen, men en udfoldet strategi og plan for forskningen i hele ansvarsområdet udestår forsat.
- Der er sket et kvalitativt løft i museets undervisningstilbud og samspil med kommunens børne- og ungetilbud.
- Museet har videreudviklet nye formidlingstiltag, digital synlighed og har igangsat udviklings tiltag på Flynderupgaard. Museets øvrige udstillinger er generelt uforandrede siden sidste kvalitetsvurdering. Der er forsat behov for, at museets udstillings- og formidlingsstrategi og udstillinger sikrer differentieret formidling i relation til forskellige brugergrupper, formidlingsformer, aktiviteter og platforme.
- Museet har styrket eksisterende samarbejder med øvrige museer og står forsat over for opgaven med at udvikle nye samarbejder med relevante museer.
- Museet inddrages i kommunens arbejder med den faste kulturarv, men står forsat overfor at udvikle sin rolle som aktør i den kommunale planlægning og udvikling.
- Museets bestyrelse (kultur- og turismeudvalget) står forsat over for overvejelserne om de rette kompetencer er til rådighed i bestyrelsen.

Der er forsat behov for fokusering af museets profil og for strategiske prioriteringer af museets ressourcer og retning, herunder at sikre et tættere samarbejde mellem museets bestyrelse og dag-

lige leder. Endvidere er der behov for at styrke og udvikle museets forskning og formidling, herunder at sikre deres indbyrdes sammenhæng og sammenhængen med museets samlede ansvarsområde.

Kvalitetsvurdering af museet i 2011

Helsingør Kommunes Museer blev kvalitetsvurderet af Kulturarvsstyrelsen i juni 2011. Det var styrelsens samlede vurdering, at museets opgavevaretagelse var tilfredsstillende. Styrelsen konstaterede bl.a. følgende:

- Museets samlingsvaretagelse afspejlede et godt overblik og et velfungerende hovedmagasin.
- Museet havde en uhensigtsmæssigt organisation, hvor en afdeling formelt ikke hørte under museet, og museets profil fremstod utydelig.
- Museet manglede en forskningsstrategi og forskningen afspejlede i ringe grad museets ansvarsområde.
- Museet havde ikke en strategi for formidling af det samlede ansvarsområde.
- Museet stod overfor at udfolde muligheder for digital formidling både i udstillinger og på nettet.
- Museets undervisningstilbud var få og ikke tilpasset uddannelsesinstitutionernes undervisningspraksis.
- Museets bestyrelse blev anbefalet at overveje mulighederne for at oprette en selvstændig bestyrelse for museet.

[Kvalitetsvurderingsrapporten fra 2011 kan læses her:](#)

Der er siden denne kvalitetsvurdering sket en væsentlig udvikling i både de lovmæssige krav (driftstilskudslov fra 2010 og ny museumslov fra 2012) og de kvalitative standarder for museernes virksomhed (bl.a. div. udredninger, strategier mv., der sætter mål for museernes faglige opgavevaretagelse, organisation og ledelse). Der er tale om krav og standarder om øget økonomisk og faglig bæredygtighed og professionalisering af den samlede museumsvirksomhed, som har ændret Slots- og Kulturstyrelsens grundlag for vurdering af museernes virksomhed. Styrelsens dokument "Krav og anbefalinger til statsanerkendte museer" afspejler disse ændringer.

Denne opfølgning på kvalitetsvurderingen i 2011 skal ses på baggrund heraf.

Fakta om Museerne Helsingør

Museerne Helsingør er et statsanerkendt kulturhistorisk museum med ansvar for nyere tids kulturhistorie. Museet har særligt fokus på tre områder:

- Helsingør i Sundtoldstiden
- Helsingør i værftstiden
- Kulturlandskabet som materielle konstruktioner, idémæssige og kulturelle sammenhænge.

Museerne Helsingør er en kommunalt ejet institution, hvor Helsingør Kommune er museets offentlige hovedtilskudsyder.

Museet er oprettet i 1911.

Museet har fire besøgssteder:

- Helsingør Bymuseum
- Værftsmuseet
- Skibsklarerergaarden
- Flynderupgård

Helsingør lokalhistoriske arkiv er en integreret del af museet. Arkivet understøtter museets faglige arbejde, men arkivalierne er ikke en del af museets samling, og er dermed ikke omfattet af museumslovens bestemmelser. Arkivets opgavevaretagelse indgår derfor ikke i kvalitetsvurderingen.

Nøgletal for museet 2018

- Museets samlede omsætning var på 11.132.725 kr.
- Museet rådede over 18,3 årsværk, heraf 5 videnskabelige årsværk.
- Museet havde 43.413 brugere.

Kvalitetsvurderingens fokusområder

Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse

a. Arbejdsgrundlag

- Museets vedtægter fra 1989 er netop blevet revideret i 2020, selvom det også blev anført som et kritikpunkt i kvalitetsvurderingen i 2011. De reviderede vedtægter, herunder ændret formulering af museets ansvarsområde, er endnu ikke godkendt af Slots- og Kulturstyrelsen.
- Museet har i 2018 udarbejdet mission, vision og et værdigrundlag. Her tages afsæt i, at museet bl.a. skal være et fagligt stærkt lokalhistorisk museum, arbejde for mangfoldighed og udvikle frivillighed.
- Helsingør Kommune har vedtaget en turismepolitik og kulturpolitik med definerede indsatsområder. Museets strategi, mission, vision og værdier afspejler i nogen grad disse.
- Museet har i 2019 udarbejdet en generel strategi for perioden 2019-21, hvor faglige prioriteringer og sammenhænge skitseres. Strategien lægger op til fokusering og samling af museets ressourcer i større projekter og aktiviteter. Det medfører bl.a. opprioritering af indsamling og forskning i relation til byens værftshistorie samt omlægning af arbejdsgange i museets drift. Derudover satses der på flere samarbejder med museer, forskningsinstitutioner og kommunale institutioner. Strategien evalueres årligt.
- Strategien er ikke udmøntet i konkrete handlingsplaner med milepæle, ligesom strategien heller ikke er sat i relation til museets resursegrundlag, men baseres i høj grad på fremtidig ekstern finansiering.

b. Organisation

- Museet består af fire bemandede besøgssteder: Helsingør Bymuseum, Skibsklarerergaarden, Værftsmuseet samt Flynderupgård Museet.
- Museets administration er placeret på Helsingør Bymuseum, hvor museumschefen og flere medarbejdere også har arbejdssted. Derudover har personalet arbejdssteder på Flynderupgård, Værftet og Skibsklarerergaarden. På Ellehammervej-magasinet foretages museets registreringer.
- Museet har i 2019 gennemgået en re-organisering, så det nu består af to enheder: "Forskning og Samlinger" og "Publikum og Oplevelser" med en enhedsleder for hver. Re-organiseringen har haft til formål at understøtte et bedre arbejdsmiljø og samarbejde på tværs af museets fire besøgssteder og styrke det faglige arbejde, herunder museets forskning. Organisationsændringerne er planlagt til at blive evalueret ultimo 2020.
- Museerne Helsingør har fire museumsforeninger: Helsingør museumsforening, Flynderupgårds Venner, Sundtoldens Venner og Foreningen Skibsklarerergården med henholdsvis 600, 150, 350 og 3 medlemmer. Medlemstallene har været stabile de sidste 10 år. Derudover

er der tilknyttet 30 frivillige. 15 ved Værftsmuseet, 8 ved Skibsklarerergården og 6 på Flynderupgård og 1 på Bymuseet.

c. Ledelse

- Bestyrelsen består af medlemmerne af Helsingør Kommunes Kultur- og Turismeudvalg, hvorved museets bestyrelse ikke er udpeget på baggrund af deres særlige professionelle kompetencer i relation til museets virksomhed. Kultur- og Turismeudvalget er sammensat af fem mænd og to kvinder. Gennemsnitsalderen er 45 år.
- Museets bestyrelse afholder ikke særskilte bestyrelsesmøder. Sager vedrørende museet indgår som ordinære punkter på udvalgets møder.
- Kultur- og Turismeudvalget gennemgår årligt museets arbejdsgrundlag, evaluerer fremdriften i museets strategi, mål og planer. Museets leder har årligt LUS-samtale med Centerchefen for Center for Kultur, Erhverv, Politik og Organisation i Kommunen. Bestyrelsen evaluerer ifølge museets egne angivelse til Danske Museer i Tal sit eget arbejde og samarbejde med museets leder.
- Samarbejdet mellem museets daglige leder og bestyrelse fremstår sparsomt. Samarbejdet med Center for Kultur, Erhverv, Politik og Organisation er organiseret gennem møder hver 14. dag, samt tilbagevendende møder med kommunen øvrige kulturledere.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet har gennemført organisationsændringer for at skærpe fagligheden og styrke udviklingen af et bedre arbejdsmiljø på museet.

Det er tilfredsstillende:

- at museet strategisk lægger op til fokusering og samling af museets ressourcer i større projekter og aktiviteter.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets bestyrelse ikke er udpeget på baggrund af særlige professionelle kompetencer til at drive og udvikle et museum, og at bestyrelsesarbejdet ikke er klart adskilt fra kulturudvalgets øvrige politiske arbejde.
- at museets strategi ikke er konkretiseret i handlingsplaner med ressourceallokering, målgrupper, milepæle, mål m.m.
- at Helsingør Kommunes turismepolitik og kulturpolitik kun i nogen grad afspejles i museets strategier, mission, vision og værdier.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at der ikke holdes egentlige bestyrelsesmøder, hvor museets strategi, mål og opgaver bliver fastlagt.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet fortsat fokuserer sin virksomhed og aktiviteter.
 - at museet udmønter sine strategier i handlingsplaner med tydelige succeskriterier, ressourceallokering, målgrupper, milepæle m.m.
 - At bestyrelsen overvejer, hvordan der kan tilvejebringes supplerende, relevante kompetencer i bestyrelsen for museet, herunder evt. etablering af en selvstændig bestyrelse for museet, hvor kommunen er repræsenteret sammen med eksterne kompetencer til gavn for museets udvikling.
 - at der etableres et tættere samarbejde mellem den daglige leder og museets bestyrelse (Kulturudvalg og forvaltning).
 - at museet, for at skabe sammenhæng til kommunens øvrige kulturelle aktiviteter, i højere grad indarbejder kommunens kultur- og turismepolitik i sin strategier, mission, vision og værdier.
-

Ressourcegrundlag

a. Økonomi

- Museets samlede indtægter i 2018 var på 11 mio. kr. Indtægterne fordeler sig således:
 - Tilskud fra staten: 1 mio. kr.
 - Tilskud fra kommune: 7,8 mio. kr.
 - Ikke-offentlige tilskud: 0,1 mio. kr.
 - Egenindtjening: 2,1 mio. kr.
- Det samlede kommunale tilskud var ved sidste kvalitetsvurdering på 6,5 mio. kr. (2009).
- Som kommunal institution råder museet ikke over en egenkapital.
- Museet arbejder på at skabe et mere solidt ressourcemæssigt fundament for museet. I 2019 fik museet tilsagn om fondsstøtte på 4 mio. kr. til forsknings- og formidlingsprojektet ”Stemmer fra Værftet”. I perioden 2016-2018 modtog museet ikke-offentlige tilskud på i alt 0,6 mio. kr.
- Museet tjente i 2018 333.000 kr. i entréindtægt, mens 355.000 kr. stammer fra anden formidlingsvirksomhed og ca. 1.340.000 kr. blev tjent ved café og kioskvirksomhed. Med 32.836 voksne museumsgæster på museets områder i 2018 udgjorde den gennemsnitlige entreindtægt 10,1 kr. pr. gæst.
- Museet forventer med re-profilering af Flynderupgård at øge billetsalget med 8.000 flere betalende gæster årligt henover de næste 4 år.
- Museets offentlige tilskud udgør knap 88 % af de samlede indtægter.

b. Medarbejdere

- Museet rådede i 2019 over 18,3 fastansatte årsværk heraf fem videnskabelige årsværk – hvoraf to har en ph.d.-grad.
- Museet har faguddannede medarbejdere med kompetencer, der modsvarer det museumsfaglige ansvarsområde. Museets ansatte omfatter i øvrigt en variation af fagligheder og kompetencer. Løbende kompetenceudvikling pågår.
- 7,3 årsværk er ansat på flexjob-lignende ordninger.
- Museet skønner, at ca. 23 årsværk udføres af museets frivillige.
- Et halvt årsværk var i 2019 i tidsbegrænset ansættelse i en videnskabelig stilling.
- Museet er som kommunal institution omfattet af Helsingør Kommunes vision, frivillighedspolitik og retningslinjer for inddragelse af frivillige. Som en del af museets praksis tegnes en kontrakt med hver af de tilknyttede frivillige, hvor forventninger og ansvar defineres.

c. Bygninger

- Museet råder over fem bygninger. Den ene af disse - Skibsklarerergaarden - er et lejemål, hvor udvendig vedligehold påhviler ejer, mens indvendig vedligehold er museets ansvar. De øvrige fire bygninger; Flynderupgård (herunder magasin), Bymuseet, Værftsmuseet og magasinet på Ellehammervej er alle ejet af kommunen. Vedligehold påhviler Kommunen.
 - Kommunen har gennemført løbende vedligeholdelse af Bymuseets bygninger og bygningerne på Flynderupgård, hvor der også forelægger langsigtede vedligeholdelsesplaner. Ligeledes er magasinet på Ellehammervej blevet optimeret ud fra faglige retningslinjer.
 - I 2019 udgjorde museets udgifter til bygningsdrift og -vedligehold 17 % af museets samlede udgifter. Vedligeholdelsesudgifterne er i perioden 2015 til 2019 steget med ca. 350.000 kr.
-

Det er meget tilfredsstillende:

- at kommunen yder et væsentligt tilskud til museet.
at museet har en generel politik for inddragelse af frivillige samt særskilte kontrakter med alle tilknyttede frivillige.
- at et meget stort antal frivillige understøtter museets arbejde.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en langsigtet plan for vedligehold af bygningerne.
- at museet blandt sine få videnskabelige medarbejdere har to på ph.d.-niveau.
- at museet arbejder på øget egenindtjening bl.a. gennem entréindtægter.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at 88% af museets finansiering udgøres af offentlige tilskud. Der er et væsentligt potentiale for forretningsudvikling med henblik på øget egenindtjening samt fundraising.
- at under 1/3 af museets fastansatte medarbejdere har en videnskabelig uddannelse
- at museet entréindtægter er en spinkel indtægtskilde i forhold til antallet af gæster.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet fortsat har fokus på udvikling af museets økonomiske bæredygtighed og arbejder for at tilvejebringe øget egenindtjening og øget ikke-offentlig finansiering til museets fortsatte drift og udvikling.
- at museet med et strategisk afsæt forholder sig til relevansen af sin bygningsmasse og de enkelte bygningers ressourcetræk og potentiale ift. at understøtte museets videre udvikling.
- At museet prioriterer at ansætte videnskabelige medarbejdere, der kan bidrage til drift og udvikling af de museumsfaglige opgaver.

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen. Museets forskning er videnskabeligt arbejde baseret på faglige problemstillinger relateret til museets ansvarsområde.

- Museet har siden 2013 haft en forskningsstrategi (rev. 2020), der summarisk udpeger fire fokusområder for museets forskning: Helsingør værft, Helsingør i værftstiden, Helsingør i sundtoldstiden og Kulturlandskabet. Hertil kommer en forskningsplan for perioden 2019-22, der beskriver et aktuelt forskningsprojekt *Stemmer fra værftet*. Forskningsstrategiens fokusområder er ikke sat i relation til museets ressourcer og omfatter ikke mål for eller overvejelser om forskningens løbende produktion, publicering, samarbejder og finansiering samt koblingen til museets formidling. Museet evaluerer sine forskningsplaner.
- Til brug for Slots- og Kulturstyrelsens vurdering af museets forskning har museet indsendt en oversigt over sine forskningspublikationer for perioden 2016-20. I perioden har museet produceret seks fagfællebedømte publikationer i form af fire artikler og to monografier. En af monografierne er fortsat under fagfællebedømmelse og den anden monografi samt en artikel ligger emnemæssigt uden for museets ansvarsområde, idet de er produceret af en ny medarbejder før vedkommende begyndte på museet i 2019. De seks fagfællebedømte artikler/publikationer er publiceret i medier nationalt og internationalt. Derudover har museet produceret 13 forskningsbaserede artikler, der ikke er fagfællebedømt.
- Museet indgår i relevante faglige netværk og tager initiativ til samarbejder med andre museer og forskere i ind- og udland om sin forskning og udvikling heraf. Dette kommer konkret til udtryk i forskningsprojektet *Stemmer fra værftet*, der er et samarbejde mellem museet og forskningsgruppen "Erindring og Tidsforbrug" forankret på RUC. Samarbejdet skal bl.a. præsentere sine videnskabelige resultater på seks nationale og/eller internationale konferencer og har en målsætning om publikation af 6-7 artikler i danske og internationalt anerkendte tidsskrifter. Endvidere indgår museet i samarbejdet med de øvrige nordsjællandske museer om udgivelsen af det fagfællebedømte tidsskrift GRANSK.
- Museet oplyser, at varetagelsen af forskningen på museet i stort omfang afhænger af eksterne midler. Museet har dog planer om at opjustere på forskningsområdet. Denne opjustering vil også være afhængig af ekstern finansiering.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har udarbejdet en forskningsstrategi, der fremhæver museets forskningsmæssige fokusområder, samt at museet evaluerer sin forskningsplan.
- at museet indgår i relevante faglige netværk og tager initiativ til samarbejder med andre museer og forskere nationalt og internationalt

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets forskningsstrategi ikke er sat i relation til museets ressourcer, ikke omfatter mål for eller overvejelser om forskningens løbende produktion, publicering, finansiering mv., og at museets 4-årige forskningsplan alene beskriver projektet *Stemmer fra værftet*.
- at størstedelen af museets forskningsbaserede arbejder er publicerede i medier, der ikke er fagfællebedømte.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet oplyser, at de er afhængig af ekstern finansiering til at opfylde sin forskningsforpligtelse inden for sit ansvarsområde.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet konkretiserer og uddyber sin forskningsstrategi til også at omfatte mål og plan for tilvejebringelse af ressourcer (personalemæssige og økonomiske), forskningsproduktion på alle fokusområder, faglige samarbejder og synergi mellem museets forskning og formidling.
 - at museet prioriterer at få flere af sine forskningsarbejder fagfællebedømt.
 - at museet fortsat afsøger mulighederne for at indgå i flere relevante eksterne forskningssamarbejder.
-

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden. Gennem formidling bringer museet sin forskningsbaserede viden i spil i institutionen, i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

a. Formidling

- Museets fire udstillingssteder afspejler de fire fokuspunkter i museets overordnede strategi. Værftsmuseet rummer en klassisk genstand-tekstudstilling om Helsingør Værfts historie. Skibsklarerergården er et autentisk skibsklarerermiljø fra 1800-tallets begyndelse. Udstillingen er uden tekster eller anden kontekstualiserende formidling. Gæsten bliver omvist af en guide. Bymuseet i karmeliterhuset tilbyder en udstilling med modeller og billeder samt genstande og tekster. Her berettes historien om Helsingørs udvikling gennem tiderne med udgangspunkt i karmeliterhusets særegne historie og byens arkæologi. Førstesalen af huset rummer særudstillingslokale. Flynderupgård er under re-profilering til lystlandbrug anno 1920 med periodetypiske husdyr, pryd- og nyttehave, et herskabeligt interiør i hovedhuset, samt et spisested med tidstypiske retter fra Frk. Jensens kokebog. En tilbygning rummer en klassisk genstand-tekstudstilling om kulturlandskabet og Nationalparken Kongernes Nordsjælland ("Magtens Landskab").
- Udstillingerne er flere steder utidssvarende og traditionelle i deres udtryk, ligesom der flere steder kan efterlyses en mere tydelig faglig profil og inddragelse af flere forskellige formidlingsgreb. Evaluering af de permanente udstillinger er ikke fast procedure på museet.
- Siden sidste kvalitetsvurdering i 2011 har udstillingerne på Bymuseet, Skibsklarerergaarden og Værftsmuseet stået uændret. På Flynderupgård er en udstilling om lokale fiskemetoder magasineret og erstattet af udstillingen "Magtens Landskab", og museet har udviklet spisestedet "Spisestuen".
- Endvidere har museet siden 2013 stået i spidsen for det årlige Sundtoldsmarked, hvor tiden i 1800-tallets begyndelse formidles gennem et historisk marked med tilknyttede formidlingsaktiviteter.
- Museet har formuleret en strategi for sin formidlingsindsats for museet som helhed. I denne lægges der vægt på faglighed, åbenhed og nysgerrighed. En del af strategien er ligeledes, at formidlingen delvist er baseret på ekstern finansiering. Strategien tager ikke afsæt i viden om brugerne, er ikke sat i forhold til bestemte målgrupper eller museets ressourcer og konkretiserer ikke udvikling eller aktivering af de enkelte afdelinger.
- Fra primo 2020 til slutningen af 2021 satser museet på re-profilering af Flynderupgård. Hovedhuset skal indrettes som lystgård anno 1920'erne. Det er planen, at museets formidlings-samling skal benyttes som interiør. Desuden skal der afholdes tre årlige signaturarrangementer, der skal udvikles i samarbejde med boligsociale organisationer om tiltrækning af sårbare børnefamilier. Ligeledes skal profilen som en af indgangene til Nationalparken Kongernes Nordsjælland skærpes.

- Museet har prioriteret få og større særudstillinger i 2019 og havde særudstillingerne; "Helsingørtapetet" på Bymuseet, der var en genophængning samt udstillingen "Magtens Landskab" på Flynderupgård. Der er blevet afholdt 653 arrangementer i museumsregi, hvoraf 63 var arrangementer uden for museets arealer.
- Museet tilbyder omvisninger i udstillingerne efter aftale og mod betaling. I sommermånederne har museet desuden en ugentlig byvandring med fokus på formidling af byens historie.
- Sundtoldsmarkedet er museets største arrangement og formidler Helsingørs sundtoldshistorie gennem sanselighed, fysisk udfoldelse og historiske informationer. Markedet drives af Foreningen Sundtoldens Venner og Museerne Helsingør sammen med ca. 45 forskellige samarbejdspartnere fra både handel, håndværk og sociale organisationer samt en stor gruppe frivillige.
- Museet samarbejder bl.a. med Museum Nordsjælland om udgivelse af tidsskriftet GRANSK. Museets leder deltager som kommunens repræsentant i Nationalparkrådet Kongernes Nordsjælland. Med prospektet "Danmarks Værftsmuseum" fra 2018, lægges der op til fremtidige samarbejder med både museer og organisationer om etablering af et nationalt værftsmuseum under Museerne Helsingør. Museet står forsat over for etablering af tættere samarbejder med de nærmeste nabo-museer - M/S Søfart og Kronborg Slot.
- Aktuelt har museet seks fastansatte medarbejdere med kompetencegivende uddannelse inden for formidling eller undervisning. Museets frivillige understøtter og bidrager i væsentligt omfang til museets formidlingsaktiviteter.
- Museet har en hjemmeside med de relevante praktiske informationer samt introduktioner til museets forskellige udstillinger.
- Museet markedsfører sine publikumsrettede aktiviteter gennem pressemeddelelser til lokalpressen, opslag på KultuNaut og de sociale medier Instagram og Facebook. Museet har pjecer til distribution på overnatningssteder og øvrige attraktioner i kommunen. Desuden bidrager museet med redaktionelt stof til flere lokale medier.
- Alle udstillingsstederne har åbent året rundt fra kl. 12 til 16 på hverdage og søndage (undtaget mandag). Lørdag er åbningstiden kl. 10-14.

b. Undervisning

- Museet har undervisningstilbud til dagtilbud og grundskole, som består af forløb i enten udstillinger, byrummet eller på Flynderupgård. Alle forløb er beskrevet med målgruppe, forløb og relevans på museets websted, men kun et enkelt af tilbuddene er med lærevejledning og undervisningsmateriale. Der forelægger ingen undervisningstilbud til ungdomsuddannelser.
- Skoleforløb og tilbud til børnehaver m.m. er en forpligtende del af det interne samarbejde i kommunen. Museet deltager aktivt i "Børnekulturens Netværk" i kommunen.

- I 2019 havde museet besøg af 46 hold fra dagtilbud, 116 skoleklasser, 6 hold fra ungdomsudannelser og 3 hold fra øvrige uddannelser. Ingen elever eller studerende modtog museets vejledning i forbindelse med projektarbejde mv.

c. Brugere

- Museet oplyser, at det i 2019 havde 43.413 brugere. Besøgstallet fordeler sig med 27.413 brugere på museets besøgssteder, heraf var 2157 skole- eller børnehavebørn, samt ca. 16.000 gæster til det årlige Sundtoldsmarked. Det samlede besøgstal er forholdsvist jævnt fra 2013 til 2019.
- Museets gæster fordelte sig på de fire besøgssteder således i 2019: Bymuseet: 4.059, Skibsklarerergaarden: 20.611, Flynderupgård: 15.901, Værftsmuseet 3.352.
- Museet vurderer, at der er potentiale for flere besøgende, når udviklingen af besøgsstedet Flynderupgård er realiseret. Museets web har ingen tæller, hvorfor tallet ikke kan oplyses. På de sociale medier har museets Facebookprofil ca. 1.200 følgere, mens ca. 1.100 følger museet på Instagram.
- Museet deltager i Den Nationale Brugerundersøgelse med 84 besvarelser i 2019. Besvarelserne blev indsamlet på besøgsstedet Flynderupgaard.
- Undersøgelsen for 2019 peger på, at besøgsstedets tilbud samlet set vurderes til middel (8), mens museets tilbud på en række parametre ligger lige under landsgennemsnittet for kulturhistoriske museer. På et parameter (formidling via brug af digitale medier) vurderes tilbuddene langt under middel, mens ”medarbejdernes venlighed og imødekommenhed” vurderes meget højt. 94% af de besøgende kommer fra Danmark hvoraf 97% er fra Region Hovedstaden. 64% er i alderen 50+ og 52% er kvinder. 19% af gæsterne er førstegangsbesøgende.

Det er tilfredsstillende:

- at museet er kurator for og samarbejder med eksterne samarbejdspartnere om Sundtoldsmarkedet.
- at museet er synligt både som debattør og i markedsføringsøjemed.
- at museet har undervisningstilbud til dagtilbud og grundskole, der er koordineret med trinmål og lærerplaner.
- at museet har fokuseret sin særudstillingsvirksomhed.
- at museet har påbegyndt en re-profilering af udstillingsstedet Flynderupgård.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets formidlingsstrategi generelt ikke er konkretiseret i handlingsplaner med ressourceallokering, målgrupper, milepæle, mål m.m.
- at museet i ringe grad formår at tiltrække yngre og målgrupper uden for regionen.

- at udstillingerne flere steder er meget traditionelle, utidssvarende og ikke kontekstualiserer til nutiden.
- at museets brugere har få muligheder for involvering og inddragelse i museets udstillinger.
- at museet ikke i tilstrækkelig grad har etableret samarbejder med nærliggende og formålsbeslægtede museer.
- at museet i planerne for formidlingen på Flynderupgårds hovedhus i ringe grad inddrager museets egen forskning og samlinger.
- at museet ikke har undervisningstilbud til ungdomsuddannelserne.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets strategi mangler et samlet fokus, klare mål og opmærksomhed på målgrupper og publikumsoplevelser.
- at museet ikke evaluerer sine permanente udstillinger.
- At museet ifølge den nationale brugerundersøgelse i ringe grad tiltrækker nye og ikke-lokale målgrupper.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museets formidlingsstrategi tager afsæt i viden om brugerne og sikrer en differentieret formidling i forhold til målgrupper.
 - at museet konkretiserer formidlingsstrategien i handlingsplaner dækkende hele formidlingsområdet.
 - at museet udvikler og gentænker utidssvarende udstillinger samt afsøger nye og evt. digitale formidlingsformer.
 - at museet udvikler greb og metoder til større grad af brugerinvolvering i museets udstillinger og formidling.
 - at museet arbejder med differentierede åbningstider på besøgsstederne målrettet de ønskede målgrupper.
 - At museet udvikler en strategi for tiltrækning af nye målgrupper
 - at museet udvikler undervisningstilbud til ungdomsuddannelserne.
 - at museet forsat udvikler sine samarbejder med relevante museer.
-

Samlingsvaretagelse

a. Indsamling

Museet er forpligtet til systematisk at indsamle genstande og anden dokumentation inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv, men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning.

- Museets samling omfatter 46.679 inventarnumre. Tilvæksten var i 2019 på 134, heraf var 63 indsamlet i relation til museets forskning.
- Museet har udarbejdet en indsamlingspolitik, som afspejler en restriktiv indsamlingspraksis inden for ansvarsområdet og er knyttet til museets forskningsmæssige prioriteringer.
- Museet koordinerer til en vis grad sin indsamling med andre statsanerkendte museer.
- Museet påbegyndte en samlingsgennemgang i 2019, men der foreligger ikke konkrete udskillelsessager fra museet endnu.

b. Registrering & Indberetning

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KiD). Registreringen skal ske efter fastlagte standarder, der muliggør udveksling af data nationalt og internationalt.

- Museet råder over personale med relevant registreringskompetence, der indgår i relevant fagligt netværk om samlingsarbejdet.
- Museet angiver en museumsfaglig begrundelse for indsamlingen som en del af registreringen og dokumenterer sin registreringspraksis og -historik.
- Museet er næsten ajour med registrering og indberetning af sin samling til de centrale registre. 98% af samlingen er registreret og 96% indberettet. Migrering af data til SARA pågår.
- 71 inventarnumre blev indberettet i 2019.

c. Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Bevaringsarbejdet består af såvel en præventiv som udbedrende indsats i forhold til samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi. Bevaring omfatter museets magasinering, sikring, tilsyn og konservering af samlingerne.

- Museet råder over to magasiner, der har til huse på hhv. Flynderupgård og Ellehammervej. En faglig ansat registrator fører tilsyn med samlingerne.

- Museet har i 2019 indberettet til Danske Museer i Tal, at 97% af samlingen er i hhv. formidlingsegnet (92 %) og stabiliseret (5 %) tilstand, og at den resterende samling er i hhv. behandlingskrævende (2 %) og svært skadet (1%) tilstand.
- Museet har en nedskrevet bevaringsplan, der giver overordnet status og mål for bevaringsarbejdet, men som ikke er udmøntet tids- og ressourcemæssigt eller udarbejdet med inddragelse af konserveringsfaglig ekspertise. Museet har ikke en værdiredningsplan.
- Kunstkonserveringen har til brug for Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering udarbejdet en konserveringsfaglig udtalelse om bevaringsforholdene på museets besøgssteder og magasiner. Det fremgår af udtalelsen, at museets magasiner og udstillingsbygninger overordnet er i god forfatning, men ikke til fulde er egnede som klimaskærm for samlingerne. Museet har nogle udfordringer i udstillingerne med for kraftigt lys og for tørt klima, der bør afhjælpes. På magasinerne kan der konstateres en række udeståender, såsom bl.a. manglende befugtning, mørklægning, samt bygningsmæssige og organiseringsmæssige udfordringer. Museet havde ved kvalitetsvurderingsbesøget rettet op på en række af disse udeståender, og magasinerne fremstår i god tilstand med planer for optimering af de klimamæssige forhold.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museets samling er i god bevaringstilstand (92% i formidlingsegnet tilstand).
- at museet så godt som er ajour med registrering og indberetning af sin samling.

Det er tilfredsstillende:

- at museet indsamler i sit ansvarsområde med hovedvægten på sine faglige fokusområder, og at indsamlingen er baseret på en aktiv og faglig reflekteret praksis.
- at museet har udarbejdet overordnede retningslinjer og mål for sit indsamlings-, registrerings- og bevaringsarbejde, der sikrer god praksis i det samlede samlingsarbejde.
- at museet råder over personale med de nødvendige registreringsfaglige kompetencer og som indgår i relevante faglige netværk for samlingsarbejdet.
- at museets samling opbevares under acceptable magasinforhold, der er planer for at optimere yderligere.
- at museet har iværksat en større samlingsgennemgang af museets samling.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at dele af museets samling opbevares under uhensigtsmæssige forhold i udstillingerne.
- at museet ikke har en nedskrevet værdiredningsplan.
- at museet ikke har inddraget konserveringsfaglig ekspertise i udarbejdelsen af sin bevaringsplan eller i det løbende tilsyn med samlingen.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet med afsæt i den konserveringsfaglige udtalelse prioriterer at gennemføre nødvendige tiltag til forbedring af bevaringsforholdene.
 - at museet prioriterer at gennemføre den påbegyndte gennemgang af samlingen med henblik på at identificere og udskille genstande m.v. uden forsknings- og formidlingsmæssig værdi for museets varetagelse af sit ansvarsområde.
 - at museet inddrager konserveringsfaglig ekspertise til optimering af bevaringsplanen og i det løbende tilsyn med samlingen samt konkretiserer planen tids- og ressourcemæssigt.
 - at museet udarbejder en værdiredningsplan.
-

Museumslovens kapitel 8

De statsanerkendte kulturhistoriske museer skal gennem samarbejde med plan- og fredningsmyndighederne arbejde for, at væsentlige bevaringsværdier sikres for eftertiden.

- Museum Nordsjælland varetager opgaver i henhold til museumslovens kapitel 8 inden for arkæologien og er fundmodtager i museets geografiske ansvarsområde.
- Museerne Helsingør varetager opgaver i henhold til museumslovens kapitel 8 inden for nyere tids kulturhistorie i Helsingør Kommune.
- Museet har ikke en strategi eller nedskrevet praksis mv. for sit arbejde i henhold kapitel 8 og sit samarbejde med Helsingør Kommune. Museet inddrages i høringsfasen.
- Både museet og kommunen oplever, at samarbejdet processuelt er velfungerende, men noget ufrugtbart i sine resultater, da museets høringssvar ofte ikke følges.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at kap. 8 samarbejdet fra både kommune og museet opleves som ufrugtbart, at museets høringssvar ofte ikke følges, og at museet ikke har en strategi eller nedskrevet praksis for sit kap. 8 arbejde og samarbejde.

Slots-og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet optimerer sit samarbejde med kommunen om kap. 8 arbejdet, herunder synliggør og bringer sin viden i spil med henblik på optimering af ressourceforbrug og tidligst mulig inddragelse i kommunens planarbejde.
- at museet formulerer strategi og/eller praksis for drift og udvikling af sit kap. 8 arbejde.

Baggrund

1. Kvalitetsvurderingsforløbet på Museerne Helsingør

Kvalitetsvurderingsbesøget fandt sted d. 17. juni 2020

Tilstede var:

Fra museet:

Maibritt Bager - Museumschef

Thomas Nielsen – Leder for Publikum og Oplevelse

Fra Helsingør Kommune:

Kim Jørgensen – Direktør i Helsingør Kommune

Randi Sveistrup – Centerchef Kultur, Erhverv, Politik og Organisation

Christina Papsø Weber – Leder for Kultur, Erhverv og Uddannelse

Michael Mathiesen – Formand for Kultur- og Turismeudvalget

Fra Slots- og Kulturstyrelsen:

Ole Winter – Kontorchef

Valdemar Hedelykke Grambye – Museumskonsulent

Lene Oskaria Stengaard – Museumskonsulent

I forbindelse med besøget blev museets udstillinger, magasiner, administrationslokaler mv. besigtiget.

2. Om Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger

Kvalitetsvurderinger er en del af Slots- og Kulturstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Slots- og Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen generelt.

Gennem de sidste tolv år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer bl.a. sig om:

- Udredningen om bevaring af kulturarven (Kulturministeriet, 2003)
- Udredning om museernes formidling (Kulturministeriet, 2006)
- Forskningsstrategi for Kulturministeriets område (Kulturministeriet, 2009)
- Internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed (Kulturministeriet, 2010)
- Den nationale brugerundersøgelse (Kulturstyrelsen, 2009-2014)
- God ledelse af selvejende kulturinstitutioner (Kulturministeriet, 2011)
- Udredning om fremtidens museumslandskab (Kulturministeriet, 2011)
- Kulturministeriets digitaliseringsstrategi 2012 – 2015 (Kulturministeriet, 2012)

Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Læs mere om kvalitetsvurderinger på Slots- og Kulturstyrelsens [hjemmeside](#).

Kvalitetsvurderingen indeholder Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger af og anbefalinger til museets drift og fortsatte udvikling. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskuds-ydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i.

Vurderingsgrundlag

Slots- og Kulturstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer består af to dele: For det første museernes indberetninger til Slots- og Kulturstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, årsberetning, oversigt over forskningspublikationer samt museets indberetning til Slots- og Kulturstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". For det andet et kvalitetsvurderingsmøde på museet, hvor museets bestyrelse og hovedtilskudsyder, der ofte er museets hjemkommune, deltager.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet af museet som led i kvalitetsvurderingen.

Slots- og Kulturstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed i forhold til fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger og anbefalinger samles i en rapport, der sendes til museet og museets hovedtilskudsyder.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Slots- og Kulturstyrelsens anbefalinger. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

Et år efter godkendelse af opfølgningsplanen gennemføres et opfølgningsmøde mellem museet og Slots- og Kulturstyrelsen. Museet skal forud for opfølgningsmødet redegøre skriftligt for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgningsmødet.